

Leka för livet

FATABUREN 1992

Leka för livet

NORDISKA
MUSEET

Leka för livet

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK

FATABUREN 1992

FATABUREN 1992

ISBN 91 7108 316 2

ISSN 0348 971 X

© Nordiska museet och respektive författare.

Redaktör Hans Medelius.

Bildredaktör Agneta Johansson.

Teknisk redaktör Berit Nordin.

Bildmaterialet tillhör Nordiska museet om inte annat anges. I de fall fotografens namn inte uppges är denne okänd.

Summaries translated into English by Skans Victoria Airey.

Omslag: Drottning Blanka av Namur. Målning av Albert Edelfelt 1877. Foto Hannu Aaltonen. Ateneum, Helsingfors.

Bohusläningens Boktryckeri AB, Uddevalla 1991

SKULLE KUNNA FLYGA...

Astrid Lindgren

”Vad vi lekte mina syskon och jag! Från morgon till kväll. Outtröttligt, med iver och fröjd, ibland med fara för våra liv, men det förstod vi inte. Vi klättrade i de högsta träd, vi hoppade mellan brädstaplarna uppe i sågen. Vi gick balansgång längs takåsen på vårt hus – det var rätt högt och hade vi trillat ner, hade det nog varit färdiglekt är jag rädd. Vi gjorde oss hemliga grottor i höet på skullen och underjordiska gångar och hålor i den stora sågspånshögen. Vi byggde oss lekstugor och kojor i hagarna runt vårt hem, vi lekte cirkus på färhuskullen och 'Häxa' i höstkvällarnas mörker omkring vårt hus. Vi var livrädda för häxan som skulle komma och förgöra oss, fastän vi just visste att det bara var vår yngsta syster som vi alltid kuvade till att vara häxa, och hon, stackarn, var ännu räddare än vi, där hon stod ensam i mörkret bakom husknuten. Vi lekte också innehållet i alla böcker vi läste och placerade bokens händelser på lämpliga ställen i omgivningen. Så kom det sig att dyngpölen bakom lagårn blev Mörka Speglande Vågen, när vi läste Anne på Grönkulla, och jag med mitt fatala linhår blev den sköna, mörkhåriga Diana Barry.

Inomhus gjorde vi oss rövarkulor på vinden och lekte 'Inte Stöta Golvet' i sängkammaren. Det gällde att klättra runt hela rummet utan att sätta så mycket som en tå på golvet, ett företag som krävde ganska stor vighet och som i långa loppet måste ha satt outplånliga spår på våra möbler – men vi fick hållas! Vi hade också en utomhuslek som hette 'Sicken Blås', det var en våldsam springlek, mycket hindersam för dem som arbetade i köket – men vi fick hållas! En annan lek hette 'Sicken kaka', där slutklämmen innebar att vi alla låg i en storskrattande hög i fars säng.

Men vi lekte också stillsammare lekar. 'Änglaleken' till exem-

pel. Min bror var självklart Ärkeängel, jag var en simpel vanlig skyddsängel, och småsysstrarna var de oskyldiga barna som skulle skyddas. Ärkeängeln och Skyddsängeln flaxade vilt omkring och hade roligt medan småsysstrarna fick ligga dyr still och inte göra nåt. När vi lekte 'Doktor' fick de vara patienter och ligga dyr still i sina sängar då också. Min bror var självklart 'Doktorn' och jag var sjuksköterska. Doktorn skrev också ut recept, varav ett finns bevarat och lyder sålunda: *Sjuk flicka bör vårdas väl. Sjuk flicka bör insprutas på.* Det var en hemsk ordination, för lavemang var det värsta vi visste.

Min bror hade också en alldeles egen lek, som jag tyvärr aldrig förstod mej på. När vi hade lagt oss om kvällarna, borrhade bror min ner huvudet i kudden och lekte 'Skulle Kunna Flyga'. En massa svarta och röda små män kom då på besök. De låg i luven på varann och slogs oavbrutet. Min bror hade tydligen stort nöje av deras strider. Inte underligt att han blev politiker som vuxen, jag skulle tro att leken var en förövning till detta. Varför leken hette 'Skulle Kunna Flyga' fick jag aldrig veta.

Lekarna, ja hur de fyllde våra dagar! Vad skulle min barndom ha varit utan dem! Vad skulle förresten alla barns barndom vara, om inte leken fanns i deras liv?"

Berättelsen har tidigare publicerats i *Skulle kunna flyga... - om lekens möjligheter*, utgiven av Barnmiljörådet 1990.